

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Conclusio negativa statuitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

Partem affirmativam tenent Scotus, & ejus A
discipuli in 1. dist. 1. quæst. 2. quibus adherent
Molina, Suarez, & alij ex modernis: negativa
verò communis est in schola D. Thomæ, eam-
que docent Lorca, Vazquez, Salas, Montefino,
& alij.

§. I.

Conclusio negativa statuitur.

¶ Dico igitur, essentiam divinam sine Personis
non esse sufficiens objectum ad beatifican-
dum hominem: undè si per impossibile Sancti
in celo Deum ut Trinum non cognoscerent,
non essent verè beati, & periret essentia beati-
tudinis.

Colligitur ex D. Thoma 2. 2. qu. 2. art. 8. ad
3. ubi ex duplici capite probat videri non pos-
se à Beatis essentiam divinam sine Personis: Pri-
mò, quia videtur prout est in se: Trinitas autem
Personarum est illi prout sic essentialis. Secun-
dò idem probat ex eo, quòd ipsa Personarum
visio perducit nos in beatitudinem: id est (in-
quit ibidem Cajetanus) quia Personarum visio
pertinet ad substantiam objecti beatifici.

Varijs etiam rationibus Theologicis solet
hæc conclusio suaderi. Montefino, & quidam
alij illam probant in hunc modum. Implicat
Deum videri, & non videri ut Trinum: Ergo
Personarum Trinitas pertinet ad essentiam ob-
jecti beatifici, & consequenter divina essentia
non est sola ad beatificandum sufficiens.

Verùm hic discursus non placet: Tùm quia
non admittit suppositionem factam, gratiâ di-
stinctionis, ad investigandum objectum beati-
ficum quoad essentialia: Tùm etiam, quia ut
communiter docent nostri Thomistæ 1. p. qu.
12. art. 2. divina essentia videri non potest, et-
iam de potentia Dei absoluta, non cognitâ cre-
aturis, saltem sub communi ratione crea-
turis, & tamen illæ non pertinent essentialiter
ad objectum visionis beatificæ, prout est beati-
tudinis quare ab omnibus debet concedi hæc con-
ditionalis, si divina essentia videretur nullò mo-
dò cognitâ creaturis, esset ad beatificandum
sufficiens: Ergo ex hoc quòd essentia divina ne-
queat videri non visis Personis, non rectè infer-
tur relationes pertinere ad essentiam objecti
beatifici, & visionem divinæ essentia ad beati-
ficandum non sufficere.

Alij cum Lorca hic disp. 13. membro 1. existi-
mant resolutionem hujus quæstionis pendere
ab alia, quæ in materia de Trinitate agitari so-
let, an scilicet relationes divinæ addant perfe-
ctionem & bonitatem ad essentiam. Unde sic ar-
gunt. Relationes divinæ, cum sint entitates re-
ales, sunt perfectiones infinitæ: Ergo cum beati-
tudine ad omne bonum se extendat, illis non vi-
sionem potest subsistere essentia beatitudinis.

Sed hoc etiam fundamentum firmum non est:
Tùm quia probabilius est, relationes divinas
non addere bonitatem & perfectionem relati-
vam ad essentiam, sed solum gaudere bonitate
& perfectione infinitâ essentia in illis intimè
inmixta; aliâs darentur plures ultimi fines rela-
tiva principia, ut in tract. de Trinit. fusè
expendimus: Tùm etiam quia etsi relationes
divinæ propriam perfectionem non habeant, il-
lis tamen non visis visio divinæ essentia non
querat perfectè intellectum, nec erit visio Dei
Tom. III.

ut est in se, nec per consequens beatifica, ut co-
stabit ex infra dicendis.

Alij denique nostram conclusionem aliter 44.
probant, discurrentes in hunc modum. Relatio-
nes divinæ (esto non addant perfectionem & bo-
nitatem supra divinam essentiam) addunt ta-
men distinctam veritatem: Ergo illis non visis
stare nequit essentia beatitudinis non minùs, ac
si adderent bonitatem & perfectionem. Antece-
dens (inquiunt) manifestum videtur, quia veri-
tas sequitur entitatem consideratam absolute:
Sed relationes divinæ addunt essentia distinctâ
entitatem: Ergo & distinctam veritatem. Conse-
quentiam verò sic probant. Non minùs est de
ratione beatitudinis quietare perfectè intelle-
ctum, quàm satiare voluntatem: At si relationes
divinæ superadderent bonitatem, illis latentibus
non staret beatitudo, eò quòd non perfectè
quietaretur voluntas: Ergo si addunt novam
veritatem, & non videantur, non stabit beati-
tudo; quia non quietabitur perfectè intellectus.

Sed hic etiam discursus displicet: Tùm quia
falso nititur principio, ostendunt enim in tra-
ctatu de Trinit. relationes divinas non addere
distinctam veritatem ad essentiam (esto addant
distinctam entitatem, fumendo entitatem ut
præcisè oppositam nihilo) quia non addunt illi
diversam immaterialitatem, & intelligibilita-
tem, sed gaudem solum immaterialitate, & in-
telligibilitate essentia, quæ gerit vices speciei
intelligibilis, & objecti motivi respectu sui, at-
tributorum, & relationum. Tùm etiam, quia
licet non superaddant veritatem ad essentiam,
visio tamen essentia sine illis non erit visio Dei
ut est in se, nec subinde perfectè quietativa & sa-
tisfactiva appetitus innati gratia, ut statim dice-
mus. Undè his rationibus prætermisissis,

Probatur primò conclusio ratione fundamen- 45.
tali. Ut essentia divina sit sufficiens objectum
ad nos beatificandum, debet videri ut est in se:
At illâ visâ sine Personis non videretur ut est in
se: Ergo ut sic non esset ad beatificandum suffi-
ciens. Minor est certa: Deus enim prout est in
se, non solum est unus, sed etiam Trinus absque
ulla distinctione reali inter essentiam, & rela-
tiones: Ergo visâ per impossibile essentia divi-
nâ sine Personis, Deus non videretur ut est in se.
Major autem probatur primò ex illo 1. Joan.
3. Cum apparuerit, similes ei erimus (scilicet in
beatitudine) quoniam videbimus eum sicuti est: ubi
ponderanda est illa causalitas quoniam: signi-
ficat enim causam, seu rationem à priori, cur vi-
sio Dei sit beatifica, esse, quia terminatur ad il-
lum ut est in se.

Secundò probatur eadem Major: Ut cogni-
tio Dei sit perfectè beatifica, debet esse intuiti-
va, & non purè abstractiva: Sed cognitio Dei
intuitiva debet ad illum, ut in se est, terminari;
quia per hoc distinguitur cognitio intuitiva ab
abstractiva, quòd hæc apprehendit objectum
proportionaliter ad captum intellectus, & di-
stinguit illud, non ut est in se, sed tantum in ha-
bitudine ad ipsum intellectum; illa verò videt
& intuetur objectum ut est in se à parte rei, ut
ostendimus in tractatu de scientia Dei: Ergo
cognitio Dei, ut sit beatifica, debet ad illum, ut
in se est, terminari.

Tertiò eadem Major suadetur: Illa solum
cognitio Dei est beatificativa, quæ quietat ap-
petitum innatum gratia: Sed appetitus inna-
tus gratia est ad Deum videndum prout est in
seipso,

E

seipso,

seipso; nam gratia, utpote semen gloriae, inclinatur ad Deum videndum eo modo, quo de facto à Beatis videtur: Ergo cognitio Dei sufficiens ad beatificandum debet terminari ad illum ut in se est.

46. Secundo probatur conclusio: Non minus est de ratione beatitudinis quietare perfecte intellectum, quam satiari perfecte voluntatem: At si visio terminaretur ad essentiam divinam, & non ad modum, quo subsistit in tribus Personis, non quietaret intellectum: Ergo non esset beatifica. Major patet ex supra dictis, Minor probatur. Videns aliquam formam desiderat videre modum quo subsistit, & non quietatur donec videat illum: sicut ergo si essentia divina subsisteret in unico tantum supposito, non quietaretur intellectus qui eam videret, & non videret illam ut subsistentem in uno illo supposito; ita si visio terminaretur ad essentiam divinam, & non ad modum quo de facto subsistit in tribus Personis, non quietaretur intellectum.

47. Tertiò suadetur conclusio: Deus præcisè ut unus non est sufficiens objectum suæ beatitudinis: Ergo nec nostræ. Consequentia patet: quia cum nostræ beatitudo sit participatio divinæ felicitatis, idem debet esse objectum utriusque; sicut quia charitas est participatio amoris, quo Deus seipsum diligit, idem habet objectum quod divina dilectio. Antecedens autem sic ostenditur. Dei beatitudo est formaliter Dei comprehensio: Sed Deus ut unus non est sufficiens objectum comprehensionis sui: Ergo neque suæ beatitudinis. Major est certa: beatifica enim cognitio, quæ Deus beatus est, debet esse perfectissima & infinita, subindeque comprehensiva. Minor probatur: Objectum comprehensionis debet esse cognitum, quantum cognoscibile est: Sed Deus cognitus præcisè ut unus non cognoscitur quantum cognoscibilis est; cum etiam sit cognoscibilis ut Trinus: Ergo Deus cognitus præcisè ut unus, non est sufficiens objectum comprehensionis sui.

48. Confirmatur & magis explicatur hæc ratio: Si per impossibile Deus se cognosceret solum ut Unum, & non ut Trinum, talis cognitio non esset ejus beatitudo: Ergo si a nobis prout sic cognosceretur, talis cognitio non esset nostræ beatitudo. Consequentia est nota ex dictis, Antecedens probatur. Illa cognitio non esset comprehensio Dei: Ergo nec ejus beatitudo.

Dices, ex hac ratione sequi, creaturas esse de essentia objecti beatifici Dei, subindeque illas ingredi essentialiter objectum formale nostræ beatitudinis: Sed hoc dici nequit: Ergo hæc ratio non est valida. Sequela probatur: Creatura pertinet ad objectum comprehensionis Dei, cum Deus seipsum comprehendere nequeat, nisi in sua essentia & omnipotentia cognoscat creaturas possibiles: Sed beatitudo Dei est cognitio comprehensiva sui: Ergo creatura essentialiter pertinet ad objectum beatitudinis Dei.

49. Respondetur tamen negando sequelam. Ad cujus probationem dicendum, quod creatura pertinet ad objectum comprehensionis Dei, non primario, sed tantum secundario, ut termini connexi cum divina omnipotentia: at verò relationes divinæ pertinent ad objectum primum ejusdem comprehensionis & beatitudinis Dei: Primum, quia sunt modi intrinseci & essentialiter naturæ divinæ, ut in tractatu de Tri-

nitare ostendimus. Secundò, quia eadem cum illa gaudent immaterialitate, ratione cujus aliquid constituitur intra objectum primum divinæ cognitionis. Tertiò, quia sunt termini intrinseci & essentialiter naturæ divinæ fecunditatis. Unde licet prædictæ relationes sint de essentia objecti beatifici Dei, subindeque ad objectum nostræ beatitudinis essentialiter pertineant: non tamen creatura, sed ista ad ejus objectum duntaxat materiale & secundarium spectant.

Ex quo sic potest confirmari & magis suaderi conclusio: Relationes divinæ pertinent essentialiter ad objectum primum beatificum, utpote modi essentialiter naturæ divinæ, & termini intrinseci divinæ fecunditatis: Ergo implicat illis non visis subsistere beatitudinem. Consequentia patet: nam destructio, seu negatio, est relictæ colligitur ex defectu cujuslibet essentialiter pertinentis ad illius objectum, etiam ut modus tantum ipsum ingrediatur.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò: Essentia beatitudinis consistit in hoc, quod sit visio, seu ostensio omnis boni, juxta illud Exodi 19. *Ego ostendam omne bonum tibi*: Sed visio divinæ essentiae, etiam si non viderentur Personæ, ostenderetur & videretur omne bonum; cum relationes, ut supponimus, nullam addant bonitatem & perfectionem ad essentiam: Ergo visio divinæ essentiae sine Personis, beatitudo subsisteret.

Confirmatur: affectus bono infinito quietatur voluntas: Sed visio essentiae divinæ sine Personis esset affectus boni infiniti: Ergo per illam perfecte quietaretur voluntas, subindeque talis visio esset perfecte beatifica; cum beatitudo, ut supra dicebamus, nihil aliud sit, quam perfecta quies, seu satietas appetitus rationalis.

Ad hoc argumentum præcisè solutio ex supra dictis. Major enim distinguenda est: beatitudo est visio seu ostensio omnis boni, prout est in se, concedo Majorem: aliter ac est in se nego Majorem; & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam. Itaque visio Dei non habet, quod sit beatifica ex præcisè conceptu visionis summi boni, sed ex conceptu visionis Dei, prout est in seipso: quia sub hoc tantum conceptu est cognitio intuitiva & quietativa appetitus innati gratiæ, ut in primo fundamento nostræ conclusionis expendimus. Unde sicut in sententia Adversarii notitia abstractiva quidditatis Dei non foret beatifica, quia ethi esset cognitio omnis boni, non tamen esset cognitio illius ut est in se, ita in nostrâ, visio divinæ essentiae absque Personis non foret beatifica: quia licet terminaretur ad omne bonum, non tamen prout est in se; cum de facto divina natura in tribus Personis subsistat, & existat. Quare ad confirmationem distinguo Majorem: affectus bono infinito, eo modo quo est in se, quietatur voluntas, concedo Majorem: sine tali modo nego Majorem; & distinguo Minorem eodem modo, ac nego Consequentiam.

Objicies secundò: Sola essentia divina est objectum formale visionis beatificæ: Ergo eâ visâ, licet non viderentur Personæ, essentia beatitudinis subsisteret. Consequentia videtur bona: cum enim specificatio actûs sumatur ab objecto formali, isto remanente, ille subsistit.

Ante-